

Alar Urm
Advokaadibüroo BLESSNER
alar.urm@blessner.ee

Teie 28.07.2026

Meie 13.08.2026 nr 12.2-1/3153-2

Järelevalvemenetluse alustamata jätmine

Lugupeetud Alar Urm

INGENIERÍA Y CONTROL FERROVIARIO SA (edaspidi ka: järelevalveteate esitaja) volitatud esindajana esitatud järelevalveteates juhtisite Rahandusministeeriumi tähelepanu Edelaraudtee aktsiaseltsi, registrikood 10786958, (edaspidi ka: hankija) poolt ehitustööde tellimiseks korraldatavale dünaamilise hankesüsteemiga seotud riigihankele „Raudteeülesõitude AFS 2026“, viitenumber 313174, (edaspidi ka: riigihange või riigihanke menetlus).

Leidsite järelevalveteates, et riigihanke alusdokumendid (edaspidi ka: RHAD) ei vasta riigihangete seaduse (edaspidi: RHS) § 88 lg-tes 6-7 tehnilise kirjelduse koostamisele ette nähtud nõuetele, sest hankija on riigihanke alusdokumentides kõik seadmed tootja ja tootekoodi täpsusega ette kirjutanud ning keelanud kasutada samaväärseid seadmeid.

Riigihankega tellib hankija ehitustöid 19-le ülesõidukohale. Hankes osalemiseks avaldati pakkumuse esitamise ettepanek riigihangete registris 21.07.2026 kell 20.22 ja pakkumuste esitamise tähtaeg saabus 03.08.2026 kell 10.00. Seega on hankija pakkumuse koostamiseks aega jätnud vaid 8 tööpäeva (12 kalendripäeva), mis ei ole järelevalveteate esitaja hinnangul mõistlik tähtaeg ega vasta RHS §-s 3 sätestatud üldpõhimõtetele.

Lisaks on järelevalveteates välja toodud, et tähtaeg hankedokumentide vaidlustamiseks on seaduses väga lühike ja pakkumuse esitamiseks jäetud 6-tööpäevase tähtaja jooksul ei suutnud järelevalveteate esitaja vaidlustust esitada. Järelevalveteate esitaja esitas riigihangete registri (edaspidi: RHR) kaudu tehnilise kirjelduse kohta hankijale küsimuse ja ettepaneku hankedokumentide muutmiseks. Antud selgituses ei pidanud hankija võimalikuks riigihanke tingimusi muuta. Palute Rahandusministeeriumil teha hankijale ettekirjutus riigihanke menetluse kehtetuks tunnistamiseks, kuna hankija on rikkunud RHS-is kehtestatud nõudeid.

Rahandusministeerium tutvus riigihangete registrist kättesaadavate riigihanke andmetega ja tuvastas järgmist.

1. Dünaamilise hankesüsteemi alusel hankelepingu sõlmimiseks tegi hankija ettepaneku pakkumuse esitamiseks riigihangete registris 21.07.2026 kell 20.22 ja pakkumuste esitamise tähtpäev saabus 03.08.2026 kell 10.00.
2. Riigihanke alusdokumentide hulka kuuluv HD Lisa 5 Maksumuse Tabel sisaldab töölehti, milles on kirjeldatud materjalid, sealjuures sisaldavad materjalide kirjeldused konkreetse tootja nimetust (nt Siemens AG, Weidmüller, Phoenix Contact ja artikli koodi).
3. Hankija muutis riigihanke alusdokumentide hulka kuuluvat HD Lisa 5 Maksumuse Tabel korduvalt, viimati laupäeval, 1.08.2026 kell 17.25.
4. Riigihangete vaidlustuskomisjoni (edaspidi: VAKO) on vaidlustusajajas number 161-26/313174 teinud 28.07.2026 otsuse jätta järelevalveteate esitaja vaidlustus läbivaatamata, kuna vaidlustus ei olnud esitatud tähtaegselt.

RHS § 205 lg 1 p 1 sätestab, et Rahandusministeerium võib järelevalvemenetluse alustada põhjendatud kahtluse korral RHS §-s 207 sätestatud järelevalveteate põhjal või mõnel muul ajendil, kui on küllaldaselt andmeid, mis viitavad käesoleva seaduse rikkumisele, ja puuduvad järelevalvemenetlust välistavad asjaolud. Seega on juhtumipõhise järelevalvemenetluse alustamise esmane eeldus ajendi ja aluse olemasolu – järelevalvemenetluse läbiviimiseks peab olema minimaalselt küllaldane alus. Ajendis (järelevalveteates) toodud väited peavad olema põhjendatud rikkumiskahtluse tekkimiseks piisavad. Ent pelgalt ajendis RHS-i rikkumisele viitavate tunnuste sedastamisest järelevalvemenetluse alustamiseks alati ei piisa, sest RHS § 206 lg-s 1 nimetatud juhtudel ei saa Rahandusministeerium järelevalvemenetlust alustada ja lisaks võib järelevalvemenetluse jätta alustamata ka § 206 lg-s 2 sätestatud juhtudel.

RHS § 206 lg 1 p 1 kohaselt järelevalvemenetlust ei alustata, kui järelevalveteate esitajal on õigus esitada rikkumise peale vaidlustus VAKO-le. RHS § 206 lg 1 p-s 1 on peetud silmas näiteks olukorda, kui järelevalveteate esitajaks on riigihankes osalemisest huvitatud ettevõtja, kes leiab, et RHAD on vastuolus RHS-iga ja rikub tema õigusi (nt tingimustele vastava pakkumuse esitamist väidetavalt põhjendamatult piirav tehniline kirjeldus) ning VAKO-le vaidlustuse esitamise tähtaeg ei ole veel möödunud. Kui aga sarnases olukorras on vaidlustuse esitamise tähtaeg juba möödunud, siis jäetakse järelevalvemenetlus reeglina alustamata RHS § 206 lg 2 p-s 1 ette nähtud alusel.

RHS § 206 lg 1 p-s 1 ja lg 2 p-s 1 toodud järelevalvemenetluse alustamata jätmise alused on põhjendatavad vaidlustusmenetluse (subjektiivne õiguskaitse) ja järelevalvemenetluse (objektiivse õiguspärasuse kontroll) olemusliku vahetega. Kuivõrd järelevalvet RHS-i ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle tehakse järelevalvet üksnes avalikes huvides (RHS § 203 lg 1), ei ole Rahandusministeeriumi järelevalve erinevalt riigihangete vaidlustusmenetlusest suunatud riigihankes osalemisest huvitatud või riigihankes juba osalevate ettevõtjate subjektiivsete õiguste kaitsmisele. Järelevalve ülesandeks ei ole dubleerida subjektiivset õiguskaitset võimaldavat vaidlustusmenetlust ja halduskohtumenetlust hankeasjades (vt RHS-i eelnõu. 450 SE I. Seletuskiri, lk 139). Seepärast on seadusandja lähtunud põhimõttest, et oma subjektiivsete õiguste kaitseks peaks ettevõtja pöörduma vaidlustuskomisjoni ning sama rikkumise suhtes ei peaks toimuma paralleelselt kahte teineteist dubleerivat menetlust (vt RHS § 206 komm-d 4-7 – M. A. Simovart, M. Parind, E. Fels (koost). Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn: Juura 2025). Riigihankega seonduvate vaidlusküsimuste lahendamiseks järelevalveorgani kaasamine olukorras, kus huvitatud isikul on või oli tagatud reaalne võimalus kohtulikule või kvaasikohtulikule kaitsele, ei ole kõige paremas kooskõlas seadusest tuleneva riikliku järelevalve eesmärgi ja selle ulatusega (vt Riigikohtunik Indrek Koolmeistri eriarvamus haldusajajas nr 3-3-1-90-14, p 6). Jättes riigihanke alusdokumendi või hankija otsuse tähtaegselt VAKO-s vaidlustamata ning initsieerides seeasemel

Rahandusministeeriumi järelevalve tulemusel hankijale ettekirjutuse tegemise, saavutaks riigihankes osalenud või osalemisest huvitatud ettevõtja võimaluse minna mööda RHS-is ettenähtud vaidlustuse esitamise tähtajast, mis oleks õiguskindluse ja -rahu suhtes lubamatu. RHS § 206 lg 2 p 1 kontekstis tuleb eeldust „ei ole kasutanud õigust“ mõista selliselt, et vaidlustust ei olnud kas üldse esitatud või oli see küll formaalselt esitatud, kuid vaidlustuse esitamise tähtaega rikkudes (ületades).

Järelevalveteate esitaja esitas VAKO-le vaidlustuse, kuid tegi seda tähtaega rikkudes. Seega on järelevalveteate esitaja praegusel juhul RHS § 206 lg 2 p-s 1 nimetatud olukorras.

Lähtudes ülalmärgitust ning juhindudes RHS § 205 lg 1 p-st 1, § 206 lg 2 p-dest 1 ja lg-st 3, teavitame Teid sellest, et Rahandusministeerium ei alusta Edelaraudtee aktsiaseltsi, poolt dünaamilise hankesüsteemiga seotud riigihanke „Raudteeülesõitude AFS 2026“, viitenumber 313174 läbiviimise üle järelevalvemenetlust.

Vaatamata järelevalvemenetluse alustamata jätmisele, täname Teid esitatud pöördumise eest. Rahandusministeerium kaalub vajadust pöörduda hankija poole riigihanke alusdokumentide koostamise ja muutmisega seonduvatele asjaoludele tähelepanu juhtimiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Estella Põllu
riigihangete valdkonna juht

5885 1336 Estella.Pollu@fin.ee